

CZ PL Cíl 3 / Cel 3
2007-2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Bulletin Euroregionu Silesia

Září 2013 · Číslo 7

Bilancujeme 15 let přeshraniční spolupráce...

NEJ
Euroregionu Silesia

Opava a Racibórz
hlavní města Euroregionu

Úvodní slovo předsedů Euroregionu Silesia

Vážení čtenáři,

po roční odmlce se vám do rukou dostává další číslo našeho zpravodaje, a to hned číslo speciální. 20. září 2013 uplyne 15 let od podpisu smlouvy o spolupráci mezi polským Sdružením obcí povodí Horní Odry a sdružením Euroregion Silesia – CZ, které společně tvoří Euroregion Silesia.

Euroregion zřízený za účelem podpory a realizace česko-polské spolupráce v příhraničních oblastech polského Slezska a českého Slezska a Moravy se po vstupu obou zemí do Evropské unie a Schengenského prostoru zaměřil především na rozvíjení partnerství prostřednictvím poskytování podpory jiným subjektům při čerpání evropských prostředků. Díky zapojení dvou hlavních měst euroregionu - Opavy a Ratiboře a za významné podpory všech ostatních členských obcí a měst se podařilo společně vytvořit silné personální a technické zázemí v podobě sekretariátů schopných převzít úlohu distribuce evropských prostředků ve spolupráci a pod dohledem regionálních a vládních institucí. Od roku 1999 prostřednictvím Euroregionu Silesia tak k příjemcům zaměřilo přes 7,7 milionů eur na realizaci téměř 700 projektů přeshraniční spolupráce obcí a měst, škol všech stupňů, záchranných složek, knihoven, muzeí, sportovních klubů, sdružení a mnoha dalších. Již od prvních let své existence se Euroregion Silesia aktivně účastní činnosti Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci, jejímž úkolem je odstraňovat bariéry hospodářské, společenské a kulturní spolupráce nejen v příhraniční oblasti. V současné době se Euroregion Silesia jako zástupce všech česko-polských euroregionů aktivně podílí na přípravě nového programového období spolupráce na léta 2014 - 2020.

S naprostou jistotou dnes můžeme říci, že Euroregion Silesia je po 15 letech své činnosti stabilním a zkušeným partnerem mnoha českých, polských a evropských institucí zabývajících se rozvojem spolupráce v příhraničních oblastech. U příležitosti bilancování naší dosavadní činnosti jsme pro vás připravili zpravodaj, v kterém si připomeneme to nejzajímavější a nejvýznamnější pro náš euroregion. Přejeme vám příjemné čtení.

Prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc.

primátor Statutárního města Opava
předseda Rady
Euroregionu Silesia – CZ

Miroslaw Lenk

primátor Města Racibórz
předseda Rady Sdružení obcí
povodí Horní Odry

Bulletin Euroregionu Silesia – čtvrtletník Euroregionu Silesia

Vydavatel: Euroregion Silesia – CZ, Horní náměstí 69, 746 01 Opava, Česká republika

Redakce: Jana Novotná Galuszková, Iwona Paprotny, Leonard Fulneček

Adresa redakce: Horní náměstí 69, 746 01 Opava, Česká republika, tel.: +420 553756220,
e-mail: euroregion.silesia@opava-city.cz, www.euroregion-silesia.cz

Překlady: Karina Kurková, Olga Pavlíčková

Fotografie: archiv Euroregionu Silesia, členů a konečných uživatelů,
foto na titulní straně Grzegorz Wawoczny

Nakladatel: Mario Boubeniček, Ratibořská 1145/30, 747 05 Opava, Česká republika

Grafická úprava: Pavel Bárta

Tisk: Tiskárna Grafico s.r.o., Opava

Náklad: 1 500 ks v česko-polské verzi, 300 ks v anglicko-německé verzi

Evidenční číslo MK ČR E 21341, ISSN 2084-0020

Bezplatný výtisk

Zprávy z Euroregionu Silesia

Premiéra filmu o Euroregionu Silesia

Dne 18. září 2013 na česko-polském setkání v Szymborowcach (Polsko) u příležitosti 15. výročí založení Euroregionu Silesia bude mít premiéru nový film o Euroregionu. Po premiéře bude film ke shlédnutí na internetových stránkách www.euroregion-silesia.pl a www.euroregion-silesia.cz.

Zasedání Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci

Ve dnech 22. - 23. října 2013 se uskuteční v pořadí již XIX. zasedání Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci. Letošní zasedání se má konat v hlavním městě polské části Euroregionu Silesia – v Ratiboři. Podrobnější informace o mezivládní komisi včetně protokolů z jejích zasedání jsou k dispozici na www.euroregion-silesia.cz.

Realizace projektu EUREGIO PL-CZ pokračuje

Společný tříletý projekt všech šesti česko-polských euroregionů s názvem „EUREGIO PL-CZ“ pokračuje ve své realizaci. Kromě studijních pobytů ve dvou z těchto euroregionů je pro rok 2013 naplánována účast a prezentace na výroční konferenci Asociace evropských hraničních regionů v Liège (Belgie), studijní cesta do francouzsko-belgického euroregionu West-Vlaanderen / Flandre – Dunkerque – Côte d'Opale a zejména pak intenzivní práce na analýze problémů česko-polské přeshraniční spolupráce, která má být jedním z výstupů tohoto projektu. Více informací o projektu a euroregionech česko-polského příhraničí lze najít na společných stránkách vytvořených v rámci projektu www.euroregions.org.

Společná mapa česko-polských euroregionů

V rámci projektu „EUREGIO PL-CZ“ byla vydána první společná mapa česko-polských euroregionů. Tato mapa v české, polské a anglické mutaci s názvem „6+1 den v česko-polských euroregionech“ má přispět ke zvýšení povědomí o euroregionech a také představit česko-polské příhraničí jako zajímavou turistickou destinaci. Zájemcům je tato mapa bezplatně k dispozici na sekretariátech jednotlivých euroregionů.

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014 - 2020

Na začátku tohoto roku byla zahájena realizace projektu s názvem „Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014 – 2020“. Cílem projektu je vytvoření podmínek pro systematický rozvoj přeshraniční spolupráce a podporu činnosti subjektů realizujících přeshraniční spolupráci na území Euroregionu Silesia v období od roku 2014, a to na základě historicky prvního společného strategického dokumentu euroregionu.

Od Phare CBC k Cíli 2

Dne 13. června 2013 se v Opavě (ČR) konalo česko-polské setkání s názvem „Od Phare CBC k Cíli 2“. Cílem tohoto setkání bylo u příležitosti 15 let Euroregionu Silesia vyhodnotit dosavadní česko-polskou spolupráci v tomto euroregionu a využívání „fondu malých projektů“ pro realizaci přeshraničních projektů včetně vyhodnocení nejúspěšnějších projektů a jejich realizátorů z území Euroregionu Silesia od programu Phare CBC až po současný program. Součástí setkání byla také propagace nového programu česko-polské přeshraniční spolupráce, který bude v novém období 2014-2020 součástí Cíle 2 kohezní politiky Evropské unie.

Euroregion Silesia 1998 - 2013 - 2028

aneb Ab origine...

Fejeton (z franc. *feuilleton*) je specifický publicistický útvar, který vtípně zpracovává zdánlivě nevýznamné, ale zajímavé téma a ukazuje všední věci v novém světle, přičemž je autor hodně subjektivní a vychází z vlastních zážitků.

Září 1998

Tak se mi to přece jen podařilo! Mám novou práci – ode dneška jsem tajemnicí české části EUROREGIONU SILESIA! Nevím sice přesně, co to ten „euroregion“ vlastně je, ale zní to pěkně, ne? Trochu mě sice děsí, že budu jediným pracovníkem a přesně nevím, co se ode mě očekává, ale snad mi to někdo řekne. A prý k nám taky patří nějaká polská část na druhé straně hranice. Tak tam jsem nikdy nebyla, i když v pohraničí bydlím celý život. Jak se tam vlastně k nim dostanu? Pas mám, ale nevím o tom, že by tady v blízkosti byl nějaký hraniční přechod. Říkali, že na polském sekretariátě pracuje moc milá paní Urszula. Budeme si ale rozumět, když já polsky neumím? (Na to se mě ta komise neptala, když jsem se ucházela o to místo. Umím jenom anglicky a rusky, ale polsky rozumím jen něčemu a říct neumím vůbec nic!) S tou kanceláří taky budu muset něco udělat. Je to taky takové prázdné a ošuntělé – jeden starý rozvrzaný stůl, nepohodlná židle, starý počítač ... Proboha, kde je telefon? Tady není telefon! A přípojka k internetu taky ne! Nevadí, budu stačit, nějak si poradím. Přece neuteču hned první den jenom proto, že nevím, co je „euroregion“ a co mám dělat, jak se od nás dostanu na druhou stranu hranice, neumím polsky, kancelář spíše připomíná skladiště se starým harampádím a chybí jakékoli spojení s živým světem okolo! Zítra snad bude líp...

Září 2013

Sedím ve své klimatizované kanceláři, vedle pilně pracujících kolegů, jakoby v dálce zvoní telefony a já se při dopolední kávě na chvíli oddávám vzpomínkám, jak to všechno vlastně začalo. Vzpomínám na Urszulu a na naše první setkání před patnácti lety. Co asi dělá? Vlastně ani nevím, proč se rozhodla skončit s prací v euroregionu. Myslím, že jsme si rozuměly, i když moje polština nebyla nic moc a ona česky neuměla vůbec. Spoustu jsme toho spolu zažily a zvládly. Už je to hodně let, kdy jsem ji viděla naposledy, a jen velká skleněná váza v mém bytě mi ji občas připomene. Stále ji vidím, jak na zasedání euroregionálního výboru pár dnů po mé svatbě přivlekla s sebou velikánskou bednu a z ní vytáhla tu skleněnou nádhery jako svatební dar pro mě. Moc mě to dojalo. Myslím, že právě tehdy jsem pochopila, že přeshraniční spolupráce není jen společné řešení problémů, projekty či spousta jednání, ale je to především o vztazích a přátelství mezi lidmi na různých stranách hranice. Život šel ale dál a dnes mám novou kolegyni a kamarádku – Dariu. Rozumíme si. Moje polština je už docela dobrá a Daria

se taky učí česky. Rozumíme si, i když je Daria o hodně mladší. Jsme jako sestry – někdy se hádáme, jedna chce mít navrch nad tou druhou, ale pak si uvědomíme, že jedna bez druhé nemůžeme být (a ani pracovat), a udobříme se. A taky všichni ostatní kolegové z polského sekretariátu jsou vlastně fajn. Je jich tam hodně, a tak se mi občas pletou jejich jména, ale věřím, že se na mě za to nezlobí. Vědí, že mám opravdu hodně starostí. A proto zpátky k práci, jinak to všechno dneska nestihnu! Musím se ještě podívat na zápis z posledního zasedání euroregionálního výboru, vyřídit dodávku nových počítačů pro naši kancelář (mám taky koupit ještě další notebook?) a taky nějaké schůzky a pak musím skočit za Dariou do Polska projednat plány na příští měsíc. Přes ten Skype to není ono, raději to s ní projednám osobně a při tom si spolu dáme dobrou kávu. Asi se dneska domů dostanu až večer. Zítra snad bude líp...

Září 2028

Dneska ráno se mi opravdu těžce vstávalo, včera jsme to s kolegy z ostatních česko-polských euroregionů trochu protáhli. „Už prostě nejsi nejmladší,“ říkám si při pohledu do zrcadla. Pak se ale hned při vzpomínce na Václava, který v sousedním euroregionu pracoval až do svých 80 let, napomenu. „Tolik ti ještě zdaleka není, i když už máš nárok na důchod. Tak nevzdychej a upaluj do práce!“ Musím si ale přiznat, že ve svém věku a po třiceti letech ve stejné práci už tam nespěchám s takovým nadšením jako dříve. Neudělala jsem chybu, že jsem se za celou dobu nerozhodla pro změnu? Mělo to všechno mé snažení smysl? Ano, můžu si sice říct, že jsem byla při tom, kdy jsme začínali s prvními evropskými přeshraničními programy, když jsme se stali členy Evropské unie, když jsme doslova ruku v ruce s Dariou a Václavem tenkrát o mrazivé prosincové půlnoci symbolicky vstupovali do Schengenu, když jsme náš euroregion přeměnili na evropské seskupení pro územní spolupráci (že jsme se ale tenkrát přeli, v které zemi bude jeho sídlo, raději nevzpomínat!), když konečně skončila krize eurozóny a naše obě země se pak staly její součástí ... ano, při tom všem jsem byla, ale měla jsem já osobně nějaký podíl na tom, že to mezi námi, Čechy a Poláky, teď tak funguje? Medaile, kterou mi před dvaceti lety dali na ministerstvu za můj osobní přínos k rozvoji česko-polské přeshraniční spolupráce, je už trochu zašlá a žádnou jinou jsem už nikdy nedostala. Ale vlastně dostala! Krásnou medaili mi přece před časem vlastnoručně vyrobila Daria k mým šedesátinám. Jsou to pěkné vzpomínky, ale fakt se cítím unavená. A zítra už to lepší nebude...

S přítelem po boku není žádná cesta příliš dlouhá.

Japonské přísloví

Slezské zemské muzeum v Opavě bylo založeno v květnu 1814 a je nejstarším muzeem v České republice. Předstihlo tak i vznik Národního muzea v Praze.

Euroregion SILESIA vznikl v roce 1998 jako sdružení samospráv z nejbližšího okolí dvou nejvýznamnějších měst česko-polského příhraničí – Opavy a Ratiboře (polsky Racibórz). Bylo to zcela přirozené, neboť obě města byla po staletí hlavními hospodářskými, politickými a kulturními středisky této části Slezska.

Město Opava leží u soutoku slezských řek Opavy a Moravice. Nejstarší dochovaná písemná zmínka o Opavě jako osadě ležící na křižovatce obchodních cest pochází z roku 1195. Ve vzdálenosti asi 35 km severovýchodně od Opavy leží Ratiboř. První písemná zmínka o Ratiboři nad řekou Odrou je z roku 1108. Ale zřejmě obě sídla existovala již mnohem dříve.

Opava byla povýšena na město roku 1224, Ratiboř kolem roku 1217. Již v této době měla obě města ležící na jižních okrajích Slezska velký význam. Přes obdobné historické zkušenosti – mongolský vpád ve 13. století a následnou kolonizaci osídlenců ze západu – se každé město politicky vyvíjelo jiným směrem. Ve 13. století již existovala oddělená knížectví – opavské a ratibořské. Opavské knížectví bylo lénem koruny české, kdežto ratibořské bylo součástí království polského rozděleného na úděly. Do dnešního dne ještě

existují historické objekty pocházející z této doby. V Ratiboři můžeme mj. obdivovat hradní kapli sv. Tomáše Becketa (z Canterbury), postavenou koncem 13. století jako votum k ukončení sporu mezi vratislavským biskupem Tomášem a vévodou Jindřichem Probussem. Tato kaple, které se ne bezdůvodně říká perla hornoslezské gotiky, nyní prochází celkovou rekonstrukcí a společně s již zrekonstruovaným Piastovským zámkem patří k nejvýznamnějším historickým zajímavostem Ratiboře. K památkám pocházejícím ze stejného období patří i konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie v Opavě. Katedrála postavená bratry německého řádu Panny Marie Jeruzalémské je klenotem gotické architektury. Řád německých rytířů, což mnozí nevědí, existuje do dnešního dne a Opava, která se spolu s Prahou stala v r. 1204 sídlem jeho prvních komend, je dnes sídlem provinciála řádu pro Česko, Moravu a Slezsko.

Od roku 1327, kdy ratibořský kníže Leszek složil lenní hold českému králi Janovi Lucemburskému, patřila Ratiboř společně s celým knížectvím české koruně. A tak dalších 415 let, až do roku 1742, patřily Opava a Ratiboř k jednomu státu – Českému království, které bylo součástí Svatého římského císařství pod vládou Habsburků. Roku 1742

Na okraji Ratiboře se nachází Arboretum Moravské brány

po prohrané válce Rakouska s Pruskem se Opava stala hlavním městem tzv. rakouského Slezska a zároveň sídlem úřadů a zemské správy, zatímco Ratiboř se stala součástí Pruska. Od té doby se obě města vyvíjela v jiných státech.

19. století znamenalo pro obě města období dynamického rozvoje. Narůstal počet obyvatel, rozvíjel se průmysl. Do konce století měla Opava s Ratiboří dobré dopravní spojení - existovala nově postavená silnice a od roku 1895 i železnice, která dnes již neexistuje. 20. století probíhalo ve znamení válek tragických ve svých následcích a zejména v tomto regionu ve znamení několikerých změn státních hranic. Konec 2. světové války znamenal obrovské materiální ztráty a pokles obyvatel v obou městech.

Dnes jsou Opava i Ratiboř městy atraktivními nejen pro obyvatele, ale i pro návštěvníky. Současná Opava je významným kulturním centrem regionu. Již od roku 1805 zde působí Slezské divadlo, které nabízí zájemcům široký repertoár v podobě skvělých činoher, oper, operet a muzikálů. Působí zde Slezské zemské muzeum, které bylo zřízeno v roce 1814 a je nejstarším muzeem na území České republiky. Patří k nejnámějším zařízením tohoto typu v republice (přírodovědná a historická expozice věnována Slezsku, rozvoji životního stylu a umění od gotiky po současnost).

Na vysoké úrovni je v Opavě také školství. V září 1991 vznikla Slezská univerzita, která je určitým pokračováním jezuitské školy, která zde působila již v sedmdesátých letech 17. století. Město nabízí i řadu památek – kostely, kláštery a četné paláce. K nejstarším dochovaným památkám patří již zmíněná konkatedrála Panny Marie, františkánský kostel a klášter a kostel sv. Ducha, postavený před rokem 1269 a v 18. století přestavěný v barokním stylu. V jeho kryptě jsou uloženy ostatky opavských knížat z dynastie Přemyslovců. Traduje se, že v roce 1636 zde byl pohřben i proslulý polský alchymista Michal Sędziwój. K dalším zajímavostem patří barokní, původně jezuitský kostel sv. Vojtěcha z let 1676-1681, s nímž sousedí budova dávné jezuitské koleje, dnes sídlo Zemského archivu, a také barokní městské paláce, Sobkův a Blücherův, z 18. století. Opava je zajímavá velkým množstvím zeleně a známá tím, jak občané pečují o své město. Zajímavé historické centrum s pěšími zónami vyzdobenými palmami dá pocítit klima Prahy a zároveň atmosféru klidu a zamyšlení. Zajímavostí pro návštěvníky může být i to, že v rámci opavské městské dopravy jezdí trolejbusy.

Ratiboř je považována za silné hospodářské a obchodní středisko, s dlouhodobými tradicemi ve strojírenství, chemickém, nábytkářském a potravinářském průmyslu. Město se dnes snaží i o dobrou úroveň vzdělávání a kultury. Díky četným a různým kulturním akcím pořádaným na území města a v okolních obcích je nabídka volnočasových aktivit velmi pestrá. Významné je ratibořské muzeum, kde si můžete mj. prohlédnout mumii Egyptanky starou 2800 let, pocítit atmosféru dávné zubní ordinace a poznat dějiny města a regionu. Nechybí zde ani architektonické památky.

Ratiboř je město zeleně, příznivé pro rozvoj rekreační turistiky. Síť stávajících i nově vznikajících cyklostezek, Arboretum Moravské brány, přírodní rezervace Łężczok kousek od Ratiboře a hraniční meandry Odry nabízejí možnosti mnoha volnočasových aktivit v přírodě.

Město také podporuje rozvoj sportu - již řadu let jsou ratibořské kluby úspěšné v zápasu, plavání a v poslední době i v ženské kopané. K silným stránkám Ratiboře patří jeho tradice v oblasti vzdělávání na vysokoškolské úrovni. Od roku 2002 zde působí Státní vysoká odborná škola, která velmi dobře navazuje na tyto tradice. Právě tato vysoká škola podepsala v červenci 2012 oficiální smlouvu o spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě. Tato smlouva patří k četným příkladům spolupráce Opavy a Ratiboře. Spolupráce, která se nejen rozvíjí a posiluje na úrovni měst, ale především na úrovni jednotlivých institucí a samotných obyvatel. Spolupracující školy, sportovní kluby, kulturní sdružení a mnohé další instituce napomáhají tomu, že se obě historická města, byť leží na dvou stranách hranice, stále více „sblížují“. Příhraniční poloha Opavy a Ratiboře, hlavních center Euroregionu Silesia, obě města ke spolupráci přímo předurčuje. Je nutné mít na paměti, že od úrovně a kvality této spolupráce se může v budoucnu odvíjet rozvoj celého Euroregionu Silesia.

V budově historické městské věže, která je dominantou Opavy, je sídlo magistrátu města i české části Euroregionu Silesia

15 let Euroregionu

Euroregion Silesia, jak napovídá jeho název, navazuje na společnou historii českého a polského Slezska, které bylo až do roku 1742 společným územím rakousko-uherské monarchie. Po prohrané válce s pruským králem Bedřichem II. připadla větší část Slezska Prusku a nově vzniklá hranice zpomalila a posléze zcela zastavila rozvoj vzájemných kontaktů. Ani výsledek 2. světové války toto rozdělené území nespojil – Horní Slezsko se stalo součástí Polska a české Slezsko součástí Československa. Přestože obě země rozdělávala pouze „zelená hranice“, příhraničí bylo pečlivě střeženo a překračování hranice bylo možné jen v místech oficiálních hraničních přechodů, kterých bylo velmi málo. Na území současného Euroregionu Silesia nebyl v té době dokonce ani jeden. K obnovování kontaktů obyvatel na obou stranách hranice a rozvoji přeshraniční spolupráce začalo docházet až po demokratických změnách v obou zemích v roce 1989.

Vyvrcholení přeshraniční spolupráce v česko-polském příhraničí představoval postupný vznik euroregionů v průběhu 90. let minulého století. Euroregion Silesia,

který byl ustaven v září 1998, je jedním z nejmladších. Zatímco při založení Euroregionu Silesia stálo pouze několik měst a obcí na české a polské straně a personální či technické zázemí euroregionu bylo minimální, dnes má Euroregion Silesia téměř osmdesát členů a jeho zázemí tvoří dva silné sekretariáty, český v Opavě a polský v Ratiboři. V současné době se orgány euroregionu zabývají možnostmi spojení národních sdružení tvořících Euroregion Silesia v jeden právní celek – evropské seskupení pro územní spolupráci podle příslušného nařízení Evropského parlamentu a Rady.

Statistické údaje o Euroregionu Silesia k 1. lednu 2013

EUROREGION SILESIA	česká část	polská část	celkem
rozloha v km ²	1.240	1.500	2.740
počet obyvatel v tis.	496	282	778
počet členských obcí	57	19	76
dotčené kraje/vojevodství	Moravskoslezský kraj	Slezské vojvodství Opolské vojvodství	3
správní sídlo	Opava	Racibórz	2

NEJ Euroregionu

Největší město

Největším městem Euroregionu Silesia je město Ostrava, které je se svými 300 tisíci obyvateli také třetím největším městem České republiky. Ostrava je městem, kterému se úspěšně daří měnit svůj vzhled průmyslového centra v moderní metropoli plnou života. <http://www.ostrava.cz>

Nejstarší muzeum

Nejstarším muzeem na území České republiky je Slezské zemské muzeum v Opavě, otevřené již v roce 1814. Návštěvníkům nabízí šest expozičních budov a areálů, přičemž v hlavní historické budově se lze prostřednictvím stále historicko-přírodovědné expozice seznámit s historií Slezska. <http://www.szm.cz>

Nejkrásnější zámek

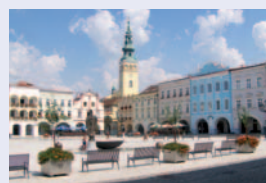
K nejkrásnějším zámkům Euroregionu Silesia patří zámek Hradec nad Moravicí, jehož historie sahá do dávné minulosti. Hradec byl pohraniční pevností a podle pověsti se tu roku 965 setkal svatební průvod dcery českého knížete Boleslava I., Doubravky, s průvodem jejího nastávajícího manžela polského knížete Měška I. Zámecký komplex je tvořen Bílým zámekem s bohatými historickými interiéry, Červeným zámekem s hotelem, restaurací a zejména velkým koncertním sálem, celý komplex pak dotváří zámecký park, který patří k zeleným klenotům této oblasti. <http://www.zamek-hradec.cz>

Nejrozsáhlejší univerzitní kampus

Nejrozsáhlejší univerzitní kampus v České republice (a jeden z největších ve střední Evropě) má Vysoká škola báňská-Technická univerzita v Ostravě. Na sedmi fakultách této univerzity studuje více než 23 tisíc studentů. Jako jediná univerzita v ČR má také svou vlastní hvězdárnu a planetárium. <http://www.vsb.cz>

Nejzachovalejší historické centrum města

Nejzachovalejší historické centrum v Euroregionu Silesia má město Nový Jičín.

Jeho srdcem je jedinečné čtvercové náměstí s mnoha historickými domy a podloubím na všech čtyřech stranách náměstí. Součástí historického jádra je také Žerotínský zámek, který je sídlem Muzea Novojičínska. <http://www.novy-jicin.cz>

Nejstrašidelnější muzeum

Muzeum horroru na zámku ve Wojnowicích je místem, které nabízí nezapomenutelné zážitky. Atmosféra starého zámku a strašidelná muzejní expozice poskytne každému příslušnou dávku adrenalinu. <http://www.muzeumhorroru.pl>

Nejkrásnější radnice

Nejkrásnější radnici v polské části Euroregionu Silesia je radnice v Głubczycích (čes. Hlubčice). První zmínka o hlubčické radnici pochází z roku 1383. Nyní je na radniční věži vyhlídka, odkud je možné obdivovat půvabnou opolskou krajinu. <http://www.glubczyce.pl>

Nejteplejší ostrov atrakcí

Tropický ostrov (Tropikalna Wyspa) v Marklowicích je skvělé místo pro odpočinek a relaxaci a pro děti je to místo, kde se mohou krásně vyřádit. V areálu Tropického ostrova mimo jiné najdete: skate park, fitness, kašny, dětské hřiště a řadu dalších atrakcí. <http://gmina.marklowice.pl/start.html>

Nejzajímavější zahrada

Arboretum Moravské brány nabízí řadu druhů rostlin, hub a živočichů. Nachází se na východních okrajích města Racibórz (česky Ratiborž) a zaujímá rozlohu 162 ha lesu Obora. Kromě krásné lesní krajiny v areálu arboreta najdete i jiné atrakce - začarovanou zahradu, stezku zdraví, naučné stezky, dětské hřiště, místa k posezení a mini ZOO. <http://www.arboretum-raciborz.pl>

Fondy malých projektů v Euroregionu Silesia

Nedílnou součástí programů Evropské unie určených na podporu přeshraniční spolupráce jsou „fondy malých projektů“, prostřednictvím kterých jsou financovány ty nejmenší projekty zejména neinvestičního charakteru.

Již od prvního programu Phare CBC Česká republika – Polsko 1999 byla část finančních prostředků vyčleněna do tzv. *Společného fondu malých projektů*. Tyto prostředky byly určeny k financování neinvestičních projektů typu „people-to-people“, jejichž výběrem byly pověřeny euroregiony. Přestože Euroregion Silesia patřil v té době k nejmladším euroregionům česko-polského příhraničí bez větších zkušeností s implementací programů přeshraniční spolupráce, i jeho sekretariáty získaly důvěru odpovědných ministerstev a byly jim svěřeny úkoly v tomto Fondu. Na projekty v rámci *Společného fondu malých projektů* programů Phare CBC 1999 - 2003 bylo pro obě strany Euroregionu Silesia vyčleněno 900 tisíc eur, které se euroregionu podařilo rozdělit na 135 malých projektů. V průběhu realizace těchto ročních programů Phare CBC nabyl Euroregion Silesia mnoho zkušeností a vybudoval si pověst pracovitěho a spolehlivého partnera.

Po vstupu České republiky a Polska do Evropské unie v květnu 2004 se mohly obě země připojit k Iniciativě INTERREG IIIA, určené pro členské státy, a díky úspěchu *Společného fondu malých projektů* z předchozích představných programů se opět součástí česko-polského programu stal „fond malých projektů“, tentokrát pod názvem *Fond mikroprojektů*. Díky nabytým zkušenostem z předchozích let byly správou *Fondu mikroprojektů* opět pověřeny euroregiony, přičemž alokace určená pro Fond ve výši 5,1 mil. eur (15 % z celkových finančních prostřed-

ků programu INTERREG IIIA ČR – Polsko) byla rozdělena podle velikosti území spravovaného jednotlivými euroregiony a každý z euroregionů nesl zodpovědnost za správné využití těchto prostředků na tomto území. Celková výše finančních prostředků pro Euroregion Silesia byla podobná jako ve Phare CBC – 897,5 tisíc eur – a tyto prostředky se podařilo na obou stranách euroregionu vyčerpat téměř stoprocentně.

V dubnu 2008 Euroregion Silesia zahájil realizaci současného *Fondu mikroprojektů*, který je součástí Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013. V tomto programu, který patří k největším programům přeshraniční spolupráce v Evropě, tvoří Fond 20 % celkové alokace programu, což představuje finanční prostředky EU ve výši téměř 43,9 mil. eur. Z této částky bylo pro Euroregion Silesia vyčleněno 6,9 mil. eur, z toho 5,9 mil. eur na „mikroprojekty“, které v tomto programu představují projekty s maximální dotací 30 tisíc eur.

Rekapitulace „fondu malých projektů“ v Euroregionu Silesia v období 1999 - 2013

Program	Alokace na projekty	Počet schválených projektů
Phare CBC CZ-PL 1999 - 2003	901 800 EUR	135
INTERREG IIIA ČR - Polsko 2004 - 2006	897 551 EUR	147
Operační program přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007 - 2013	5 918 550 EUR	413*
Celkem	7 717 901 EUR	695

*stav k 31. 8. 2013

Projekty k financování z Fondu mikroprojektů schvaluje tzv. Euroregionální řídicí výbor Euroregionu Silesia, který se skládá z 11 českých a 11 polských zástupců nejrůznějších institucí na území euroregionu. I když materiály pro jednání tohoto česko-polského výboru jsou připravovány v obou jazycích, samotná zasedání probíhají bez tlumočnicků. Po mnoha letech činnosti výboru jsou jazykové bariéry minimální, i tak je ale celodenní zasedání náročné. Zatím poslední zasedání výboru proběhlo v červnu 2013 v Ratiboři na polské straně euroregionu.

Do srpna 2013 bylo ze současného *Fondu mikroprojektů* v Euroregionu Silesia schváleno k financování celkem více než 400 projektů. Na rozdíl od předchozích programů Phare CBC a INTERREG IIIA se v tomto programu nejedná pouze o projekty neinvestiční, ale jsou to i menší investiční projekty zaměřené na drobnou infrastrukturu cestovního ruchu, obnovu historického dědictví či ochranu a bezpečnost obyvatel na území euroregionu.

Přestože se blíží konec roku 2013, *Fond mikroprojektů* v Euroregionu Silesia ještě nekončí. Do 16. září 2013 lze na obou sekretariátech předkládat další projekty, a pokud ke konci roku vzniknou další úspory z ukončených projektů, lze očekávat ještě jedno kolo příjmů žádostí o dotaci. Fond bude zcela ukončen k 30. červnu 2015, kdy euroregion předloží českému i polskému ministerstvu závěrečnou zprávu o realizaci Fondu.

V současné době probíhá intenzivní příprava nového česko-polského programu přeshraniční spolupráce na období 2014 - 2020, který bude součástí Cíle 2 regionální politiky EU s názvem „Evropská územní spolupráce“. V pracovní skupině pro přípravu tohoto nového programu má své zastoupení i Euroregion Silesia. Přestože příprava programu zdaleka ještě není u konce, již dnes jsou známy změny, s kterými je nutné v novém období počítat. K těm hlavním patří především tematické zúžení všech programů, které se budou muset soustředit na menší počet tematických prioritních oblastí než dosud tak, aby programy v jednotlivých členských státech co nejvíce přispívaly k naplňování hospodářské strategie s názvem „Evropa 2020“. Jaký dopad budou mít tyto změny na „fond malých projektů“, který by měl i nadále být součástí česko-polského programu, zatím není zcela jasné. Doufejme jen, že obliba tohoto nástroje financování menších přeshraničních projektů, který je v česko-polských programech již tradiční záležitostí, nebude mít klesající tendenci a že i v novém období bude možné v rámci Fondu zrealizovat mnoho pěkných projektů.

Všechny informace o „fondech malých projektů“ v Euroregionu Silesia jsou k dispozici na www.euroregion-silesia.cz, www.euroregion-silesia.pl a www.euroregion-silesia.eu.